

Täysistunto

Tiistai 3.5.2022 klo 14.00—17.29

15. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kuluttajansuojalain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 48/2022 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 15. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään talousvaliokuntaan, jolle siivistysvaliokunnan ja sosiaali- ja terveysvaliokunnan on annettava lausunto.

Lähetekeskusteluun varataan tässäkin enintään se 30 minuuttia tässä alkuvaiheessa. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Ministeri Henriksson, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.12 Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies, värderade talman! Eduskunnalle on toimitettu kuluttajansuojalain muuttamista koskeva hallituksen esitys. Esityksellä vahvistetaan kuluttajansuojaa, ja sen tarkoituksena on selkeyttää kuluttajan henkilöön kohdistuvissa palveluissa kuluttajan ja elinkeinonharjoittajan oikeuksia ja velvollisuuksia palvelun viivästys- ja virhetilanteissa.

Kuluttajansuojalakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 9 a luku eräistä henkilöön kohdistuvista palveluista. Luvun soveltamisalaan kuuluvia palveluja olisivat elinkeinonharjoittajien kuluttajille tarjoamat terveys- ja sosiaalipalvelut, varhaiskasvatus- ja koulutuspalvelut, ulkonäköön kohdistuvat palvelut, liikunta- ja muut hyvinvointipalvelut, elämyspalvelut, vapaa-ajan kurssit, juhla- ja ravintolapalvelut sekä taksiliikenteen palvelut.

Värderade talman! Det föreslås att det i konsumentskyddslagen fogas ett nytt 9 a kapitel om vissa tjänster som riktar sig till personer. Målsättningen är att i fråga om vissa tjänster som riktar sig till personer förtydliga konsumentens och näringsidkarens rättigheter och skyldigheter vid dröjsmål med och fel i en tjänst. Uttryckliga bestämmelser om dessa tjänster gör det möjligt för såväl konsumenter som näringsidkare att bättre förutse de ansvar, de skyldigheter och rättigheter som de har enligt lag, och det förbättrar rättssäkerheten.

Arvoisa puhemies! Kuluttajansuojalaissa ei tällä hetkellä ole nimenomaisia säännöksiä henkilöön kohdistuvista palveluista viivästys- ja virhetilanteissa, minkä vuoksi riitatilanteissa on käytännössä jouduttu soveltamaan esineisiin kohdistuvia palveluja koskevan 8 luvun säännöksiä siltä osin kuin niiden voidaan katsoa ilmentävän yleisiä sopimusoikeudellisia periaatteita. Koska 8 luvun säännökset eivät kuitenkaan ole pakottavaa oikeutta henkilöön kohdistuvien palvelujen osalta, on ollut mahdollista sopia kuluttajan oikeuksista ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 48/2022 vp

velvollisuuksista näistä säännöksistä poiketen. Ehdotetun luvun säännökset olisivat pakottavia, ja kuluttajan vahingoksi säännöksistä poikkeavat sopimusehdot olisivat mitättömiä.

Uuden luvun säännökset vastaisivat pitkälti 8 luvun säännöksiä, mutta niissä otettaisiin huomioon henkilöön kohdistuvien palvelujen erityispiirteet, kuten se, että palvelun kohteena on esineen tai rakennuksen sijaan ihminen, että palvelun virheestä aiheutuvat vahingot ovat usein henkilövahinkoja ja että jotkin palveluista ovat toistaiseksi voimassa oleviin sopimuksiin perustuvia jatkuvia palveluita.

Ehdotetuissa säännöksissä on otettu huomioon myös toimintaympäristön muutokset esimerkiksi palvelujen varaamisen osalta sekä muussa lainsäädännössä tapahtunut kehitys esimerkiksi hintojen ilmoittamisen osalta.

Muita hyödykkeitä koskevista säännöksistä poiketen uuteen lukuun otettaisiin säännös kuluttajan oikeudesta hinnanalennukseen, jos tietynä ajankohtana suoritettavaksi sovittu kertasuoritteinen palvelu viivästyy olennaisesti. Lakiin ehdotetaan otettavaksi myös säännökset nykyisin yleisesti käytössä olevasta vakiokorvauksesta kuluttajan peruuttaessa palvelun. Samoin säädettäisiin kuluttajan oikeudesta peruuttaa palvelu eräiden pakottavien syiden, kuten äkillisen sairastumisen tai tapaturman, vuoksi joutumatta maksamaan peruutusmaksua.

Osaa ehdotetun luvun soveltamisalaan kuuluvista palveluista, kuten terveys- ja sosiaalipalveluja sekä varhaiskasvatuspalveluja, koskevat erityislait, joissa säädetään muun muassa palvelun sisällöstä ja laadusta. Ehdotettuja säännöksiä sovellettaisiin näihin palveluihin siltä osin kuin kyseisistä seikoista ei erityislaissa säädetä. Arvioitaessa sitä, onko palvelussa virhe, otettaisiin huomioon palvelua koskevan erityislain vaatimukset.

Muutosten ehdotetaan tulevan voimaan ensi vuoden alusta. — Kiitoksia, tack.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos, tack. — Ja edustaja Kiviranta.

15.17 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! Hallituksen esitys toteuttaa hallitusohjelman kirjauksen siitä, että kuluttajansuojaa ajantasaistetaan etenkin palvelujen osalta. Selvää on, että kuluttajansuojan tulee olla kattava niin tavaroiden kuin palvelujen osalta. Riitatilanteissa pelisääntöjen tulee olla mahdollisimman selkeitä.

Lakiehdotus vastaa olemassa olevaan tarpeeseen henkilöön kohdistuvien palvelujen kohdalla. Näillä tarkoitetaan ehdotetussa laissa terveys- ja sosiaalipalveluja ja varhaiskasvatus- ja koulutuspalveluja, ulkonäköön kohdistuvia palveluja, liikunta- ja muita hyvinvointipalveluja, elämyspalveluja ja vapaa-ajan kursseja, juhla- ja ravintolapalveluja sekä taksiliikenteen palveluja. Esityksen tavoitteena on selkeyttää kuluttajan ja elinkeinonharrastajan oikeuksia ja velvollisuuksia palvelun viivästys- ja virhetilanteissa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kalmari.

15.18 Anne Kalmari kesk: Arvoisa herra puhemies! Kuluttajansuoja on Suomessa kutakuinkin vahva, mutta tosiasia on, että palveluitten osalta se ei ole ollut niin selkeä. Itselläni on ollut monia tilanteita, joissa olen auttanut jotakuta selvittämään esimerkiksi vakavan sairastumisen vuoksi palvelun perumista tai tämäntyyppisiä, ja kyllä niistä aika haasteellista on ollut päästä sopimukseen. Voi sanoa, että ehkä tämä asema on auttanut sitten, että sopimukseen on päästy, mutta kuvittelisin näin, että tavallinen yksinäinen kuluttaja yleensä on jäänyt altavastajaksi, eli on todella hyvä, että tämä asia nyt sitten huomioidaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 48/2022 vp

Samoin sitten palvelujen osalta niinkinpäin, että on itsestäänselvää, jos vaikka meillä on remontti käynnissä ja sinne tilataan tuotteita, vaikkapa keittiökalusteet, ja kun ne eivät saavu ja remontti ei etene, niin siitä voidaan vaatia reklamaatiota. Palvelujen osalta ne ovat toki monesti pienempiä, mutta ei ole tämäntyppisiä malleja ollut, jolloin tämä on ihan hyvä selkänöja kuluttajalle lähteä hakemaan omia oikeuksiaan. Tästä varmaan sitten muodostuu se käytännön oikeuskäytäntö ja se taso, millä mennään, mutta tässä on selkeästi ollut puutteita. Ihan hyvä, vaikka tämä on pieni uudistus, että tähän nyt puututaan. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja nyt ei ole enempää pyydettyjä puheenvuoroja.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin talousvaliokuntaan, jolle sivistysvaliokunnan ja sosiaali- ja terveysvaliokunnan on annettava lausunto.